

PARTER**Kärande**

1. Ewa SUSANNE Karlsson, 19750602-5506
Åstebovägen 6
448 95 Tollerød

2. SVEN Olof Karlsson, 19470403-5296
Åstebovägen 6
448 95 Tollerød

Ombud för 1 och 2: Advokat Erik Hagberg
Advokatfirman Treschow & Partner AB
Viktoriagatan 11 Office No 11
411 25 Göteborg

Ombud för 1 och 2: Advokat Frida Treschow
Samma adress

Svarande

Pia ANGELICA Wissén, 19740520-5662
Överåsvägen 5
443 61 Stenkullen

Ombud: Jur.kand. Teresa Doré
c/o Ludvig & Co
Norra Gubberogatan 32
416 63 Göteborg

Ombud: Jur.kand. Anna Juteryd
Samma adress

DOMSLUT

1. Angelica Wissén ska omedelbart återlämna hästen Summer of 11, Sally, till Susanne Karlsson och Sven Karlsson.
2. Angelica Wissén ska ersätta Susanne Karlsson och Sven Karlsson för deras rättegångskostnader med 348 513 kr inklusive mervärdesskatt, varav 324 264 kr avser ombudsarvode. På beloppet utgår ränta enligt lag.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Susanne Karlsson och Sven Karlsson har yrkat att tingsrätten ska förplikta Angelica Wissén att till dem utge hästen ”Summer OF 11” regnr. 54119048, Sally. De har även yrkat ersättning för sina rättegångskostnader.

Angelica Wissén har bestritt yrkandet och för egen del yrkat ersättning för sina rättegångskostnader.

GRUNDER OCH SAKOMSTÄNDIGHETER

Susanne Karlsson och Sven Karlsson

Enligt gåvoavtalet mellan parterna har Angelica Wissén åtagit sig att, i hennes omvårdnad, sätta Sallys hälsa i främsta rummet. Om Sally missköts eller inte trivs ska hon återlämnas.

Sally har tappat i vikt och varit undernärld på grund av misskötsamhet. Sally har fått ringorm, för lite föda vilket lett till att hon blivit undernärld, haft brist på vatten och utsatts för risker i anledning av nerrivet stängsel. Angelica Wissén har härigenom inte följt djurskyddslagen vilket krävs underförstått enligt avtalet. Hon har också brutit i lojalitetsplikten genom att underlåta att hålla gåvogivaren informerad om Sallys hälsa vilket varit grovt vårdslöst. Dessa omständigheter har utgjort ett väsentligt avtalsbrott varför avtalets hävdades den 10 maj 2020. Hävningen har varit befogad och Sally ska därför lämnas tillbaka till Susanne Karlsson och Sven Karlsson.

Det var Susanne Karlsson och Sven Karlsson som ägde Sally innan hon överläts. Den som i praktiken hade hand om Sally var dock Marlene Högmark, dotter till Sven Karlsson och syster till Susanne Karlsson. Alla i familjen hade tagit hand om Sally tills hon var åtta år och överläts till Angelica Wissén den 30 maj 2019. Ingen köpeskilling utgick, men en rad villkor uppställdes i avtalet som kontinuerligt skulle uppfyllas för att fortsätta gälla. Sally överläts eftersom Marlene Högmark på grund av sjukdom inte

kunde rida hästen som den hade potential till. Den skulle ha goda förutsättningar till hoppning. Avtalet innehåller villkor som betonar vikten av att Sally skulle ha det bra och vid ”pension” skulle hon få komma tillbaka till familjen Karlsson om det var bättre för Sally. På det sätt avtalet är skrivet har Angelica Wissén accepterat att Susanne Karlsson och Sven Karlsson skulle ha avgörande röst i bedömningen av hur Sally hade det. Om avtalet inte hölls skulle de ha rätt att få tillbaka hästen. Familjen Karlsson har goda referenser och gedigna kunskaper om hästar.

Sally var vid överlåtelsen i fint skick och var naturligt musklad. Det syns även på en film tagen den 2 juni 2019, två dagar efter att den överlämnats. Den 29 juni 2019 hade Sally fått utslag på nosen, antagligen var det ringorm. Den 22 juli 2019 hade ringormen nästan försvunnit. Hästen var fortfarande fint musklad.

Varken Angelica Wissén eller hennes dotter, Jenny Wissén, hade underrättat Johanna Christiansen, en person som aktuell sommar hade två hästar på gården som Angelica Wissén hyrde, om att det fanns ringorm i stallet. Konflikten mellan dem rörande ringorm slutade med att Johanna Christiansson sanerade stallet. Händelsen visar på att ansvarsfull djurhållning inte hölls högt. Jenny Wissén har lämnat lugnande besked kring smittorisk med ringorm vilket inte stämde. Även Johanna Christiansens mamma hörde av sig och menade att djurhållningen var undermålig hos Angelica Wissén. Det gällde stängsel som låg nere och sår kunde konstateras på Sallys ben.

Efter knappt två månader upptäckte Marlene Högmark vid besök att Sally hade tappat mycket i vikt. Den 19 augusti 2019 syntes fyra revben. Jenny Wissén sade att alla hästar som flyttat till dem det senaste året hade tappat i vikt första tiden. En annan häst hade samma process. De kom överens om att Sally skulle avmaskas. Marlene Högmark har därefter varit sjuk och arbetstränat. Därför kunde hon inte hälsa på Sally lika ofta i slutet av sommaren och början av hösten.

I slutet av augusti 2019 fick Sally löshoppa hos Jenny Wissén. På bilder från tillfället ser hästen fin ut.

Den 28 september 2019 var Marlene Högmark med när Sally skulle löshoppa hos Jenny Wisséns tränare. Bilderna som visas upp under förhandlingen är inte manipulerade utan det har tydligt angetts när en bild ”ljusats upp” för att synas tydligare. Ägaren av manegen, som var Jenny Wisséns tränare, sade att Sally hade tappat för mycket i vikt. Sally hade aldrig problem med hullet innan hon gavs bort. I slutet av december 2019 var hullet fortfarande inte tillbaka. Den 29 december 2019 fick Marlene Högmark en video skickad till sig. Den var tagen på lång håll och det går inte att se hur mager Sally är.

Sedan mitten på augusti 2019 hade Sally alltså haft framträdande revben. Även under våren hade Marlene Högmark svårt att hälsa på Sally. Marlene Högmark och Jenny Wissén hade kontakt per telefon och förstnämnda fick bilder och film. Jenny Wissén gav en bild av att Sally utvecklades och acklimatiserades väl.

Den 1 februari 2020 åkte Marlene Högmark för att titta på Sallys hoppning. Marlene Högmark och Jenny Wissén pratade om att Sally såg tunn ut, men revbenen syntes inte. Den 23 mars 2020 skickade Jenny Wissén en video på Sally när hon hoppade sitt högsta hittills. Den 22 april 2020 skickade Marlene Högmark ett meddelande att hon inte kunde komma och hälsa på Sally. Hon fick i stället ett foto på hästen.

Den 27 april 2020 hälsade Marlene Högmark på hästen. Hon tyckte den såg ut som en gammal häst och inte som en pigg nioåring.

Marlene Högmark och Jenny Wissén hade en bra relation, men Marlene Högmark beskrev situationen för en kamrat som sade att alla hästar var magra hos Wisséns. Jenny Wissén sade att Sally hade blivit bättre, hade fri tillgång till foder och att hon lagt på sig både hull och muskler. En positiv utveckling för tillfället. Marlene Högmark blev orolig. Jenny Wissén skulle avmaska Sally igen även om det inte blev bättre och hon skulle få byta box. Marlene Högmark berättade hemma om Sally och Susanne Karlsson kontaktade en tidigare tränare. Denne bekräftade att det inte såg bra ut med Sally.

Den 7 maj 2020 åkte Marlene Högmark ut oanmäld och hälsade på Sally. Hon fick en chock av det skick som hästen var i. Även hästen bredvid var dåligt skick. Hästarna syns på filmen som spelats upp under förhandlingen. Filmen är tagen i 360 grader och bilderna i snarlik vinkel som de som togs vid överlåtelsen av Sally. Samma dag meddelade Susanne Karlsson och Sven Karlsson att avtalet hävdades. De fick ett sms tillbaka om att Sally skulle bli bättre, men sen återkom inte Jenny Wissén. Det gjorde däremot hennes syster. De fick förklaringar till varför Sally såg ut som hon gjorde.

Angelica Wissén meddelade den 8 maj 2020 att de skulle tillkalla veterinär. Det visar att hon och Jenny Wissén fortfarande inte tog Sallys tillstånd på allvar. Marlene Högmark skulle enligt sms meddelas när veterinären skulle komma. Den 10 maj 2020 skickade Susanne Karlsson och Sven Karlsson en officiell hävning av avtalet.

Marlene Högmark anmälde till Jordbruksverket att eventuell misskötsamhet förekom. Utlåtandet från veterinären som kom för att titta på Sally, till vilken tidpunkt Marlene Högmark inte underrättades om, är undermåligt och innehåller inte vad som krävs av något utlåtande av en veterinär.

Den 15 maj 2020 ringde Marlene Högmark till Jordbruksverket och undrade hur ärendet gick. Hon ville att ärendet skulle prioriteras. En veterinär sade att hästen var för mager för att ridas och att han skulle meddela Sabina Brandin, handläggare av ärendet. Denna meddelade att hon gett Jenny Wissén några dagar för att bemöta anmälan. Marlene Högmark tittade på sina bilder för att se om något missats. Hon såg då att Sally redan den 1 februari 2020 var mager. Trots tjock päls syntes revbenen.

Efter anmälan dröjde det ca en månad innan Länsstyrelsen kom ut och tittade på Sally. Då hade förändring skett. Det är möjligt för en häst att på bara tre – fyra veckor öka rejält i hull, om den är frisk i övrigt och får rätt kost.

Förtroendet för Angelica Wissén och hennes familj är förbrukat.

Angelica Wissén

Det har inte funnits skäl att häva avtalet mellan parterna varför Sally stanna kvar hos Angelica Wissén och avtalet ska fortsätta gälla.

Sally var otränad när hon kom till Angelica Wissén. Susanne Karlsson och Sven Karlsson har helt dikterat villkoren för överlåtelsen. Angelica Wissén och Jenny Wissén har tagit hand om Sally i det stall som de hyr i Gråbo. Det är mest Jenny Wissén som tagit hand om hästen, men också hennes syskon. Sally mår bra och är social vilket framgår av ingivna bilder. Vissa av dem är förstorade, men i övrigt har inget ändrats.

Filmerna som visas under förhandlingen är från den 22 maj 2020. På dessa syns att Sally mår bra och det gör hon alltjämt. Jenny Wissén hade först en kontakt med Marlene Högmark. Jenny Wissén har aldrig undanhållit information från gåvogivarna. Kontakterna har dock trappats av eftersom Marlene Högmark påtalat att hon varit sjuk. Det är inte Jenny Wissén som är orsaken att information inte lämnats och hon har inte någon rapporteringsskyldighet. Någon upplysningsplikt eller lojalitetsplikt har inte funnits.

Marlene Högmark har varit i fysisk kontakt med Sally ett handfull gånger. Den 7 maj fanns det samtycke till hennes besök gården. Marlene Högmark uppfattade Sally som mager och i dåligt skick. Jenny Wissén har gett möjliga förklaringar och skulle kontakta veterinär.

Jenny Wissén var den som först hade kontakt med Marlene Högmark, men kontakten togs över av Angelica Wissén eftersom Jenny Wissén tog illa vid sig. När veterinären bokades till den 13 maj 2020, ville Angelica Wissén och Jenny Wissén inte att Marlene Högmark skulle vara med. Det fanns risk att det ställdes till en scen. Bilderna från den 7 maj 2020 visar en ledsen och mager häst. Det kan emellertid se värre ut beroende

på vilken vinkel korten är tagna från. De bilder som Angelica Wisséns sida tagit ser annorlunda ut. Bilderna återspeglar den som tagit korten.

Flera omständigheter har tagits upp av Susanne Karlsson och Sven Karlsson för att misskreditera Angelica Wissén.

Sjukdom som ringorm drabbar stall med flera hästar. Det är en sjukdom som inte är anmälningspliktig, även om den är smittsam. Det bestrids att ringorm har med skötselkvalitet att göra.

Alla hästarna hos Wisséns mår alldeles utmärkt. De får bra mat i form av gräs och hö, motioneras regelbundet och bor bra. Det bestrids att det inte funnits mat i tillräcklig omfattning. Hästarna har haft tillgång till vatten som de behöver.

Stängselproblem är ett vanligt problem i hästvärlden. Fel som uppkommit hos Angelica Wissén har åtgärdats så snart det varit möjligt. Skadan som syns på en bild och påstås komma från tråd från staket är normala skador på häst i hage. De kommer inte från staketdel.

Med anledning av anklagelserna kontaktades veterinär. Inom ramen för veterinärlegitimationen ska veterinär kontrollera att djurskyddslagen följs. Det finns inget formkrav för hans besök eftersom veterinären inte varit på plats i ett djurskyddsärende. Den handling som åberopats är en journalanteckning.

Angelica Wissén har i anledning av tvisten bett veterinären Arpad Lazlo skriva ytterligare ett intyg. Vid det besöket stämde han av chipmärkning m.m. på Sally. Arpad Lazlo är en av två personer som träffat hästen. Ingen av de andra har kunnat göra det. Han har sett på den på alla sätt.

Flera kontakter togs med Sabina Brandin på Länsstyrelsen. Hon var i kontakt med Arpad Lazlo och med Jenny Wissén flera gånger. Den 27 maj 2020 åkte två personer ut

till Angelica Wisséns gård eftersom Sabina Brandin upplevde bilderna som bekymmersamma. När hon kom ut upplevde hon inte att det var samma häst som på bilderna. Eftersom det inte fanns någon misstanke om misskötsamhet togs någon veterinär inte ut till gården.

Det finns inget som tyder på att Sally inte trivs hos Angelica Wissén.

UTREDNINGEN

Parterna har åberopat skriftlig bevisning. För denna bevisning redogörs endast i den utsträckning den har omedelbar betydelse för tingsrättens bedömning.

Förhör har hållits med Susanne Karlsson och Angelica Wissén samt med vittnen åberopade av Susanne Karlsson och Sven Karlsson: Marlene Högmark, Johanna Christensen, Carolina Elofsson, Henrik Nyberg, Sara Nyman och Malena Behring och åberopade av Angelica Wissén: Jenny Wissén, Arpad Lazlo och Sabina Brandin. Från förhören antecknas följande.

Susanne Karlsson

Hon har arbetet med hästar i 36 år. Familjen har en egen uppfödning, bl.a. har de fött upp Sally. Sally var en familjemedlem med humor. Vid något tillfälle bet hon Sven Karlsson. På grund av en skada som treåring blev Sally sen med inridningen och Jenny Wissén hjälpte till att rida in henne. Det gick bra och hon fortsatte rida Sally. Marlene Högmark, hennes lillasyster, hade varit hemma från arbetet och det var perfekt för

henne att ta hand om Sally. Tyvärr blev Marlene Högmark sjuk och sen även hon själv, vilket gjorde att de måste ta hjälp för att Sally skulle få den träning hon behövde.

Sven Karlsson träffade Angelica Wissén på en tävling och genom den kontakten kom de fram till överenskommelse och avtal kring Sally. Det hade förtroende för familjen Wissén och ville för hästens skull ha ett långvarigt samarbete.

Efter att Sally överlämnades var hon själv inte inblandad i hur det gick för hästen. I april 2020 fick hon se en bild som kom från Jenny på Sally framifrån. Det såg inte ut att vara bra med Sally så hon sade till sin syster att åka dit.

Några dagar senare den 26–27 april 2020 tog Marlene Högmark en bild på Sally med täcke. Hon hade inte gått in för att ta av täcket. För att se hur Sally mådde och såg ut utan täcke gick hon tillbaka den 7 maj 2020. Susanne Karlsson hade rådfrågat sin tränare som sade att det var svårt att se status på hästen med täcke.

När hon såg bilden från den 7 maj 2020 och sen filmer m.m. blev hon så ledsen. Hon vet att de i augusti/september 2019 diskuterade att Sally inte fick tappa mer i hull. Sally var fin då. I maj 2020 hade fick de fått sms från bekant i familjen att hästen hade tarmproblem och fick saker för det. Hon undrade så varför de inte kallade på en veterinär.

Familjen Wissén har aldrig frågat henne om foder till Sally. Innan övergången fick hon hö och kraftfoder. Hon har inte någon anledning att svärta ner familjen Wassén. Det är så att alla har olika sätt att se på hur häst ska se ut eller har olika koncept, men det här var inte normalt.

Angelica Wissén

Hon har stall i Gråbo och fyra döttrar som alla rider. Upprinnelsen till överlåtelsen stämmer som Susanne Karlsson berättat. Det var familjen Karlsson som upprättade avtalet. Marlene Högmark åkte med dem när de hämtade hem Sally. Hästen såg ut att stormtrivas i sin nya miljö.

Huvudansvaret för skötseln av Sally låg på Jenny Wissén, men alla hjälptes åt. Sally har mått jättebra hela tiden och får äta så mycket hon vill. Hon har aldrig sett Sally ledsen och håglös. Sally ser inte glad ut på bilden från den 7 maj 2020, men det är inte så hon känner igen henne.

Jenny Wissén blev jätteledsen av anklagelserna och hävningen, men Marlene Högmark ville inte prata utan bara texta. Varken Susanne Karlsson eller Sven Karlsson ringde upp och frågade vad som hänt. Hon hade inte nekat dem att ta ut en veterinär till Sally.

Hon skrev om att hon skulle återkomma om vilken dag veterinären skulle komma. Innan dess fick hon meddelande om att Länsstyrelsen fått en anmälan. De har haft distriktsveterinären Arpad Lazlo eftersom han arbetar i området och de har hört att han är bra. Han kom hem till dem och de behövde ändå hjälp i ett annat ärende. De behövde bara en bekräftelse på att det inte var något fel på Sally. Den 13 maj 2020 kom Arpad Lazlo. Han frågade varför de ville att han skulle titta på hästen, konstaterade att det inte var något fel på hästen, men hon kunde lägga på sig några kilon på ett år.

På sommaren har de inget hölager i stallet utan hämtar hö löpande hos en bonde. Övriga delar av året har de ensilagebalar. Det fanns gräs i hagen till alla, annars hade inte deras hästar kunnat gå kvar. Dealen mellan Jenny Wissén och Johanna Christiansen, som också hade hästar i hagen, var att den som var där fyllde på vattnet till alla hästar.

Den 4 juni 2020 var Länsstyrelsen på plats. Efter eller inför detta fick Sally gå precis som innan. Kuren för tarmarna började Sally före den 7 maj 2020. Hon tycker inte att

hon känner igen bilderna. De ser inte bra ut. Hon ser att det bör vara Sally som ser håglös, ledsen och tunn ut. Hon har sett bättre ut innan bilden och hon ser bättre ut i dag. Hon ser inte ut som på filmen nu utan har lagt på sig muskler när hon tränas. Eftersom Sally haft fri tillgång till mat så det har inte varit ett matproblem. När fettet förvandlas till muskler kan hästen gå ner. Sally har förändrat kroppsform från övervikt till muskler. Hon har förändrat kroppsformen, men vikten vet hon inte.

Den andra hästen på bilderna hade en sjukdom som gjorde att han inte heller såg bra ut.

Hennes åtaganden enligt avtalet är att ta hand om hästen och se till att den har det bra.

Marlene Högmark

Hela hennes familj har ägnat sig åt ridning under hennes uppväxt och därefter. De har tävlat mycket och har arbetat med avel. Det har blivit en livsstil. Sally är tredje försöket att få föl på hennes systerdotters favorithäst. Hästen som var pigg och vacker hade lätt att gå upp i vikt. Det Susanne Karlsson berättat om varför de lämnade bort Sally stämmer. Det är hon som skrivit kontrakten angående gåva av Sally till Angelica Wissén. Hon ville inte sälja Sally varför det fick bli en gåva. Sallys välbefinnande var det viktigaste.

Sally hade ingen ringorm när hon kom till familjen Wissén. När Sally fick det sade Jenny Wissén att hon smorde in med schampo. Ringorm borde inte orsaka viktnedgång. Sally har lätt att lägga på sig när hon går ute och äter gräs. Hon var psykiskt instabil.

När hon åkte ut och hälsade på så såg hon att Sally hade skada på ena foten. Jenny Wissén sade att den kunde ha uppkommit vid transporten. Hon var hos Sally tre/fyra gånger per vecka.

När hon åkte ut 19 augusti 2019 så såg hon fyra revben sticka ut på Sally. Alla hästar rasar i vikt hos dem sade andra personer. Hästarna gick ute dygnet runt och hade väldigt lite gräs. Hon tror att de var hungriga.

När hon började arbeta kunde hon inte besöka Sally lika ofta, men hon hade löpande kontakt med Jenny Wissén. Revben ska inte synas men kännas. I september 2019 såg hon revbenen, men Sally hade fortfarande rumpa. Jenny Wissén sade att det var synd att hon gick ner i vikt. Sandra, en utbildad duktig tränare som själv tävlar, tyckte också det var konstigt. Hon tyckte att detta var jättetråkigt och sade att Sally måste gå upp i vikt.

I december var de två gånger hos Sally. Den 1 december 2019 var hon och Susanne Karlsson med och såg Sally rida. Hon såg Sally precis innan hon skulle ut och hoppa. På stillbilder från detta ser man att hästen är smalare på halsen.

Fredagen den 13 mars 2020 minns hon för då blev hon sjuk i misstänkt Corona. Hon skrev tre gånger till Jenny Wissén. Den 22 april 2020 fick hon ett meddelande från Jenny Wissén om hur duktigt Sally var. Susanne Karlsson tyckte att hon skulle kolla Sally på grund av hur hästen såg ut på bilden som Jenny Wissén bifogat.

Den 27 april 2020 åkte hon till Wisséns gård. Sally var glad att se henne och kom fram. En klasskamrat till henne tyckte att Sally var så vacker. Klasskamraten sade att alla hästar var magra så hon behövde inte vara orolig. Kanske tjejerna Wissén hade haft otur med foder. När hon visade en bild på Sally sade klasskamraten "Oj". Jenny Wissén ringde på kvällen och föreslog att de skulle testa avmaskning igen och därefter kanske ett blodprov. Hon föreslog också att hästen skulle byta box. Hon hade hela tiden dialog med Sallys ägare som trodde att de skulle komma långt med Sally. Jenny Wissén trodde inte att det var någon fara. Hon själv tyckte det låg långt borta. När hon åkte hem och visade bilder skickade de bilderna till Niklas Palmer, Susanne Karlssons tränare. Han sade att hon måste titta på hästen utan täcke.

Jenny Wissén sade att Sally skulle bli deras bästa häst. Hon fick besked av denna att Sally hade i princip fri tillgång till foder. Hon bad om blodprov, men Jenny Wissén tyckte att Sally hade lagt på sig lite. Hon föreslog att Sally skulle få stå i en box. Hon kände att Sally var tanig över halsen när hon tog på manen.

Den 7 maj 2020 åkte hon för att titta på Sally. Sally svarade inte och den hon trodde det var kom inte, vilket berodde på att det inte var Sally. Alla hästarna hade revben som syntes. Hon ringde Jenny Wissén för att fråga var Sally var. Ägaren till gården som familjen Wissén hyr förklarade att Sally gick i Skogshagen, som hon inte visste vad det var.

Hon tog kort på Sally som var mager och håglös. Efteråt förstod hon att det var el-stängsel på marken. Sally hade krympt nästan två storlekar.

Hon skickade en massa bilder till Susanne Karlsson och hennes dotter Jennifer. Eftersom Jenny Wissén sagt att allt var bra kände hon sig otroligt lurad. Hon hade velat ta hästen till veterinären. Hon skrev sms till Jenny Wissén ”så här ska ingen häst se ut, det är kontraktsbrott”. Jenny Wisséns syster ringde henne och sade att denna var så förbannad på henne att hon inte kunde ringa själv. Systemen sade att Sally hade fri tillgång till hö och att hon tyckte att Sally blivit bättre det senaste. Marlene Högmark bad att Jenny Wissén skulle ringa upp. Jenny Wissén skickade ett sms om att hon var arg. Familjen Wissén har sagt att Sally har problemet med magen. Hon har fått en gröt. Ingen har frågat henne om vilket foder Sally åt före överlämnandet.

Hon har aldrig sett något hö i hagarna. Det var först när en annan person kom och gav hästarna hö som hon såg något sådant. Hon förstod det som att det var brist på mat.

Hon är väldigt besviken eftersom hon haft så mycket kontakt och diskuterat under året som Sally varit hos familjen Wissén och så blev det så här ändå.

Hon anmälde händelsen till Länsstyrelsen. Jenny Wissén kände inte igen hästen enligt Sabina Brandin på Länsstyrelsen. Marlene Högmark blev besviken över att hon inte fick vara med på kontrollen. En veterinär på myndigheten sade att det måste väl familjen förstå att man inte kan rida på hästen som den såg ut.

Jenny Wissén skulle enligt Sabina Brandin komma in med bilder och veterinärintyg kommande vecka. I intyget står att det är en sporthäst som kan gå upp något kilo. Det var mycket märkligt att veterinären inte nämner något om hull i intyget som också innehöll lögn. Arpad Lazlo trodde att hästen just flyttat till familjen Wissén och därför kunde ha acklimatiseringsproblem.

Den 20 maj 2020 fick hon intyget från veterinären. Hon har inte hotat med göra en anmälan till Länsstyrelsen och har ingen anledning att misskreditera varken Angelica eller Jenny Wissén.

Det är ovanligt i branschen att man ger bort hästar.

Carolina Elofsson

Hon är utbildad massör och vidareutbildade sig under två år till massör för hästar. Hon har ett stort hästintresse, har hållit på med hästar sedan hon var liten och har köpt egna hästar. Hon har inte träffat hästen Sally, men vet vad det handlar om och har sett bilder och filmer från den 7 maj 2020.

Hennes professionella uppfattning är att Sally är undernärd, inte har mycket hull, har icke utvecklade muskler, förtvinad och tillbaka bildad muskelmassa. Bäckbenet, kotor, revben och halsen är lika välutvecklad som en tvååring. Det är inte en jättevacker syn. Pälsen var ganska matt, vilket vinterpäls kan vara. Det kan dock också vara en följd av att den inte fått tillräckligt mycket näring. Grundfodret är hö, men hon tror att hästen inte har fått tillräckligt med föda. Hon har aldrig sett en häst som varit frisk som

sett ut så om den inte fått för lite mat. Om hästen går ner i vikt så börjar man öka mängden mat.

Hästägaren som märker att hästen inte tar sig i hull ska tillkalla veterinär. Prov kan tas om mask finns. Ett blodprov borde tas för att säkerställa att det inte är något problem inifrån.

För att bedöma en häst är det värdefullt att träffa hästen live. Hon får dock ofta bilder skickat till sig för att göra en bedömning innan hon åker ut. Hon kan då många gånger sätta en status som visar sig stämma.

Vid en behandling av en häst så måste hon känna igenom hästen. Det är inte jättestor skillnad på sporthästar en häst som tävlar. Inom dressyr kan man se skillnad, där det bygger mycket muskler. En som står i hagen har inte samma muskler som en som tävlar.

Henrik Nyberg

Man behöver egentligen känna på en häst för att bedöma dess hull. Sally är tydligt mager och muskelfattig. Man tittar på revbenen för att se detta. Antydning kan synas på hästar, ana konturer. Sally är alldeles för mager för att vara en häst som mår bra och för att ridas. Man ska inte se revbenen som på denna häst. Det kan vara muskelatrofi, att musklerna har minskat i omfång, en följd av för dåligt näringstillskott. Vid brist på tillräcklig näring äter hästen upp sina muskler för att få energi.

Han hade funderat på vilket och hur mycket foder hästen får. I detta skick behövs en foderanalys, kanske också kontrollera tandfunktion. Om den får bra foder och inget är fel, magsår eller liknande, kan den gå upp i hull fort kanske på en månad. På tre fyra veckor kan det synas en mycket tydlig skillnad.

Hästar är känsliga för ström och att kablar ligger på marken kan skada dem. De kan till och med trassla in sig och få fula sår.

Det är större problem med fetma på hästar, många motionerar för lite. Det kan slå över så man tror att de ska vara magra i stället. De hästar som presterar har hull och muskler. Den som ser ut som Sally har inga möjligheter att prestera bra.

Sara Nyman

Arbetar med privat hästpraktik, inriktning hälsa. Hon har tittat på filmer och bilder daterade 7 maj 2020. Det är svårt att göra hullbedömningar på bilder, men hon brukar använda bilder i sin kliniska praktik. Fem är normalt i hull och hästen Sally har mellan två och tre. Hon är en mager eller mycket mager häst som också har mindre muskelmassa än normalt.

En häst kan minska i vikt under första månaden efter flytt, men efter ett år finns inget i tarm eller miljö som skulle göra att den inte kan hålla vikt om den är frisk och får rätt foder.

Det första i ett aktuellt läge är ett åtgärda mängden hö till hästen. Det går att öka hullet på en frisk häst under tre/fyra veckor. Stängsel är en skaderisk för hästar. Stängslen ska vara sträckta och inte ligga i hagen. Om de inte är strömsatta så har hästen ingen respekt för dem.

Det är viktigt att djuret som ska undersökas identifieras av veterinären. Ett intyg ska innehålla en sammanfattning av varför veterinär är där. Vid hälsokontroll gör man basal undersökning, tittar på tecken på smärta, tar tempen, pulsen, kollar slemhinnorna och andningen. Sen görs en bedömning av hull och skick.

Han forskade om vätskebalanshantering och näring m.m. under OS i Atlanta.

En sporthäst ska inte se ut som hästen på bilden. Det kan man säga även om man bara har bild att titta på.

Malena Behring

Hon är mycket erfaren. På en niogradig skala, med fem som normalt, är Sally en tvåa eller möjligen en trea. Det är svårare att bedöma när det bara är bilder, men det finns tydliga anvisningar om vad man ska titta på. Sally är mager eller mycket mager. Man bedömer uppstickande manke, halsmuskulatur, ryggkotor, höftknölar och svansättning. Filmerna var från olika vinklar.

Det är inte vanligt att hästar rasar i vikt under ett helt år efter flytt för att till slut se ut som Sally gör på bilderna. Inte heller finns vedertagna begrepp om att en häst rasar i vikt för att byta miljö.

Ringormen 2019 kan inte påverka på ett sätt så det påverkar hästens tillstånd. Det är en hårsvamp som lever i hårsäckar och föranleder inte viktnedgång.

I första hand får man ta reda på om hästen fått foder i tillräcklig mängd av tillräcklig kvalitet. Om det är så får man göra mer omfattande undersökning. Det är av vikt hur snabbt hästen tappat i hull. Kraftigt avmagrande för en häst kan leda till lidande för hästen. Det ger en minskad muskelmängd, sämre reproduktivförmåga, förändringar i tarmflora och immunförsvaret. Långvarig svält är en fara för hästens liv. Under en månad kan man hämta hull.

Hon har varit i normgruppen och arbetat med hantering av djurskyddspraktik. Finns på Svenska veterinärförbundets riktlinjer. Vid en undersökning ska i intyg anges beställare och att identifiering skett av hästen med chip eller signalement med pass, foto eller film.

Skaderisken är stor när häst fastnar i något såsom nerrivet stängsel. En hage ska vara fri från material.

Jenny Wissén

Hon är dotter till Angelica Wissén, red in Sally och tyckte mycket om henne innan de fick ta över henne. Hennes relation med Marlene Högmark var bra till en början. Denna var med några gånger när Sally kom till deras stall. Båda tyckte det var kul, men kontakten dog ut med tiden. När Marlene Högmark blev sjuk minskade kontakten. Hon har aldrig nekat Marlene Högmark besök eller information och har förstått att denna tycker om Sally väldigt mycket precis som hon.

Sally hade några extrakilon när de tog över henne. Hon var inte vältränad, men var och är väldigt social. Hon har landat i sitt hem. Hon har aldrig på något sätt vanskött sina hästar. Hon kan en del om hästar, även om hon inte är expert och har ridit i 20 år. Sally fick vara i hagen med kompisar och börja livet mot tävlingshäst.

Strax efter att Sally kom till dem fick hon ett märke över mulen. Hon frågade Marlene Högmark om det och trodde först det var soleksem. Hon kontaktade en veterinär som kom och tittade. För att undvika smittspridning schamponerad hon sina hästar, men inte andras i stallet för det var inte rätt att hon skulle stå den kostnaden. Marlene Högmark tyckte det var tråkigt med ringorm, men inte mer än hon själv gjorde. Efter ca en månad var ringormen borta.

Marlene var alltid välkommen att komma och gå som hon ville. Den 7 maj fick hon ett sms om att Marlene Högmark hittat Sally i den nya hagen som är roligare och med bra gräs. En halvtimme senare fick hon sms om att hon vanskött Sally. Bilden visade Sally, men hon kände inte igen henne. Hästen såg ledsen ut.

Hon blev otroligt ledsen och ringde sin mamma som kontaktade Marlene Högmark. Bilderna visade en håglös ynkelig häst. Hon hade varit där en dag innan och inte upplevt Sally så. Den andra hästen på bilden är Morris, en häst som tillhör hennes vän. När hon var där dagen innan låg inte stängseltråden nere alls. När hon fick sms:et från Marlene Högmark lagade hon staketet direkt. Skadan som syns på Sallys ankel är småsår som är normalt för hästar som är ute.

Kort efteråt fick hon ett sms om hävning av avtalet och därefter även i fysisk form till brevlådan. Eftersom de tillkallat en veterinär som skulle titta på hennes systems häst kunde den veterinären titta även på Sally. Hon anmälde till Länsstyrelsen och veterinären kom den 13 maj 2020. Hon förklarade för Arpad Lazlo hur läget var. Hon visade bilden och sade att det inte såg ut som hennes häst. Han sade att det inte var något fel på Sally. Hon hämtade hästens pass och han kollade chip. Sen gjorde han en undersökning. Han tyckte att hon var fint musklad samt hade glansig man och päls. Jenny Wisén sprang med Sally för att visa hur hon rörde sig. Han upplevde inte att hästen mädde dåligt.

Länsstyrelsen ringde upp henne en eller två dagar innan det planerade veterinärbesöket. De sade att hon vanvårdat en häst och frågade henne angående det. Hon förklarade så gott hon kunde. Det var svårt att prata med Sabina Brandin. Hon var inte nervös för hon visste att hon inte gjort något fel, men det var inte roligt att en myndighet ringde. Länsstyrelsen tyckte att de kunde avvakta tills veterinär var ute. Hon skickade över intyget via mail och att det inte fanns mer att göra. Hon fick sen veta att de fått in en bild från Marlene Högmark. Den 27 maj 2020 var de ute från Länsstyrelsen och tittade. De ringde och sen ville planera in ett nytt möte eftersom hon inte varit där. Sen kom Sabina Brandin och ytterligare en person från Länsstyrelsen. De gick till hagen där Sally gick. Hon hade täcke som de tog av. De sade att det inte fanns något att anmärka på.

Hon ville gärna prata med Marlene Högmark och var förkrossad över detta. Sally har haft fri tillgång till ensilage och höbalar. Hon har fått Kraft i första hand för det var det hon hade till sin häst.

De ska årligen göra en avmaskning. Hon fick en formula som ges till alla hästarna hos henne, som hjälper tarmarna och magen. Preparaten gav de för att de ville sina djurs bästa. Det är något som bara gynnar hästarna. Det är hennes systers kontakt. Om man inte vet om hon har problem med magen kan man göra det. Det är möjligt att han sade att revbenen syns eftersom det är en sporthäst de pratar om. Man ska kunna se revbenen när hästen är i rörelse. Hon kan inte svara på när Sally har gått ner i vikt. De har inte vägt henne innan och har inte gjort det nu. Hon har dock pendlat i muskelmassa.

Arpad Lazlos intyg säger att Sally gått ner i vikt senaste året. Hon har sagt att hon har tappat sina extrakilo.

I meddelandet till Marlene Högmark den 7 maj 2020 skrev hon att – Sally går åt rätt håll, man måste vara realistisk. Hon menar att Sally aldrig har varit dålig utan musklat på sig. Hon har gjort allt för att Sally ska bli bättre.

Den 12 maj 2020, när hon pratade med Sabina, angav hon att Sally varit stressad i samband med flytten. Hon kan ha meddelat sig med fel ord.

Hon vet inte hur hon menade med att det skulle varit mycket pajkastning i relationen med Marlene Högmark, men den 7 maj 2020 var det pajkastning. Det var Angelica Wissén som skötte kontakten ang. veterinär. Hon hade inte kontakt med Marlene Högmark kring det. Hon undvek att meddela Marlene Högmark veterinärtiden eftersom hästen skulle få en lugn undersökning med inte så mycket människor runt omkring.

De betalade inte för hästen.

Vikten kunde påverkas såsom en acklimatisering. Det går upp och ner. Hon tyckte att vikt har en negativ klang. Musklerna sätter sig på olika ställen. Hon har vägt sina ord

när hon pratat med Marlene Högmark. Denna är känslostyrd och hon har varit lite återhållsam med kontakterna. Muskelmassan var varken bättre eller sämre än när hon kom. Hon hade inga muskler när hon kom.

Arpad Lazlo

Han är distriktsveterinär, vilket han varit i två år. Färdig veterinär blev han 2013 i Budapest. Innan dess arbetade han på olika ställen. Han har ca 90 procent hästar och 10 procent andra stordjur. Anledningen till hälsokontrollen var att han skulle kolla på Sally om hon mådde bra. Det är vanligt att djurägare ringer för att kolla om hästen mår bra. Han palperade Sally noggrant överallt och kontrollerade hennes kroppstemperatur. Jenny Wissén visa Sallys pass och han läste igenom signalementsbeskrivningen på hästen.

Om utsedd han hade varit där på uppdrag av Länsstyrelsen hade han formulerat ett annat protokoll. Han tyckte inte att det var något fel på Sally, att hon mådde bra. Han har som tur är inte sett så många hästar som varit magra, men några få. Jenny Wissén visade honom en bild, men han behövde inte titta så mycket på den eftersom det viktiga var vad han såg vid sin undersökning. Det var en fullständig hälsokontroll och bedömningen var att Sally inte var vanvårdad.

Han vet inte var han skulle skriva ner vad han hade kollat. I hans anteckningar i hans journalsystem står allt. Om hästen är i en ordinarie viktkategori så kan det finnas ställen på kroppen där hästen kan behöva bygga extra muskelfett. Ryggraden och revbenen kunde byggas på, de var lite tunnare/slankare.

Den 22 september 2020 gjorde han ett andra besök. För att identifiera hästen tittade han på passet och läste av chipet för avstämning med passet. Den 13 maj 2020 hade han kollat passet, signalementsbeskrivning och tänderna angående ålder. En veterinär måste inte göra mer med en vanlig hälsokontroll. I september fick han informationen att han måste göra chipkontrollen. Andra gången gjorde han precis som den andra.

Om hästen är i normalvikt räcker det att anteckna det i protokollet.

Sabina Brandin

Den 4 juni 2020 åkte de ut till familjen Wisséns gård. Hennes kollegorna såg hästen på håll den 27 maj 2020. Hennes kollega Rebecka var med vid båda tillfällena. Bilderna hon tog den 4 juni 2020 stämmer överens med hennes upplevelse av hästarna. Hon kan inte bedöma om Sally är misskött eller vanvårdad, men de kunde inte konstatera några brister utifrån det hon såg.

Det är normalt att det tar så här lång tid innan anmälan leder till något besök. De hade telefonkontakt tidigt med både Marlene Högmark och Jenny Wissén.

Marlene Högmarks bilder visar en häst som är för tunn, vilket inte är ok från djurskyddslagens synvinkel. Bilderna har också granskats av Ulf Löfdal, en veterinär hos dem. Han tyckte också att hästen såg väldigt tunn ut. Det var Marlene Högmark som hade kontaktat honom så han ringde henne.

Hon fick veterinärintyg utfärdat av Arpad Lazlo. Hon kan inte uttala sig om hästens tillstånd en månad tidigare.

DOMSKÄL

Huvudfrågan i målet är om den hävning som Susanne Karlsson och Sven Karlsson gjort av gåvoavtalet mellan parterna varit befogad och avtalet därför ska lösas upp. En följd av det skulle vara att Sally ska lämnas tillbaka till gåvogivaren.

Susanne Karlsson och Sven Karlsson har gjort gällande att Angelica Wissén begått väsentligt avtalsbrott. De faktorer som påpekats är att Sally utsatts för misskötsamhet och att Angelica Wissén inte uppfyllt sin upplysnings- och lojalitetsplikt. Misskötsamheten

har bestått av att Sally haft/fått ringorm, att hon inte fått tillräckligt med föda vilket lett till ohälsosam nedgång i hull, att Angelica Wissén i vart fall inte agerat tillräckligt när nedgången kunde konstateras och att förhållandena runt omkring Sally varit undermåliga i form av nedrivna staket och stökigt stall.

När det gäller förhållandena kring ringorm har flera av parternas hörda vittnen konstaterat att sådan sjukdom inte kan orsaka viktnedgång på det sätt som görs gällande i målet. Inte heller i övrigt har framkommit några omständigheter som skulle göra att förekomsten av ringorm skulle utgöra ett sådant avtalsbrott som kan föranleda rätt till hävning av avtalet.

När det gäller nedrivet staket har några bilder visats på nedrivet staket vid ett fåtal tillfällen och några inblandade har berättat att de sett staket nedrivet på gården där Sally står. Till exempel har Johanna Christianson berättat om det. Andra har dock berättat att det tillhör drift av hästgård att staket faller ner och måste lagas. Sammantaget har Susanne Karlsson och Sven Karlsson inte visat att skaderisken med nedfallet staket/stängseltråd utgjort en misskötsamhet som ska anses utgöra ett väsentligt avtalsbrott i detta fall.

Av de bilder Susanne Karlsson och Sven Karlsson åberopat på Sally från tiden före överlåtelsen, under tiden fram till våren 2020 och till den 7 maj 2020 framgår tydligt att Sally har tappat i hull under tiden efter överlåtelsen. Det saknas fog för att konstatera att bilderna är manipulerade eller att de skulle påverkas av att fotografen velat uppnå ett visst resultat. Även den videofilm som spelats upp där Sally syns från alla håll visar att hon har ett stort antal revben synliga och även höftdelar.

De förhör som hållits med kunniga på området Henrik Nyberg, Sara Nyman och Malena Behring talar starkt för att vad som syns på Sally inte är hälsosamt utan att hon är mager. De hörda har särskilt kommenterat att de inte träffat Sally utan bara tittat på bilder. De har dock ändå ansett sig kunna ange att Sally är ohälsosamt mager.

Arpad Lazlo är den veterinär som faktiskt har träffat Sally. Han har blivit kallad av Angelica Wissén för att undersöka om Sally mår bra och funnit att hon gjorde det. Omständigheterna kring besöket är emellertid något märkliga. Marlene Högmark har bevisligen fått ett sms av Angelica Wissén som svar på önskan om att få vara med när veterinär kommer, ”Återkommer vilken dag?”. Det fick Marlene Högmark inte. Vid förhandlingen har skälet uppgetts vara att hon inte skulle ställa till en scen, vilket är underligt om Sally mår bra. Det har inte upprättats dokument som kunnat förväntas av ett besök på detta sätt. Även om det inte ställs krav på viss utformning är det märkligt att endast kortfattat journalutdrag finns tillgängligt. Arpad Lazlo var på sitt första besök den 13 maj 2020, dvs. sex dagar efter hävningen. Något litet kan Sally ha ökat i hull tills dess. Arpad Lazlo gav dessutom ett något tveksamt intryck vid sina bedömningar under sitt förhör vid huvudförhandlingen.

Trots att Arpad Lazlo varit på besök hos Sally har de andra sakkunnigas bedömning av hennes brist på hull inte motbevisats. Det är visat att Sally var ohälsosamt mager den 7 maj 2020. Genom de bilder och uppgifter i övrigt som Susanne Karlsson och Sven Karlsson åberopat är också visat att Sally inte växlat i hull utan att det faktiskt stadigt minskat. Detta har inte Angelica Wissén agerat mot på ett sätt som kan anses krävas enligt parternas avtal.

Vittnena som har kunskap inom området har förklarat att en häst kan öka i hull snabbt. Att Sally därför inte bedöms som mager på misskött sätt när Sabina Brandin kommer till gården leder därför inte till en annan bedömning i fråga om avtalsbrottet.

Att omvårdnaden om Sally varit av stor betydelse för gåvogivaren och för Marlene Högmark har framgått tydligt. Bland annat har framkommit att det i branschen är ovanligt med gåva av häst över huvud taget och med gåvoavtal som det nu aktuella, innehållande flera klausuler gällande hästens välmående. Marlene Högmarks engagemang i Sally efter gåvan har också tydligt visat intresset av hästens hälsa. En faktor som varit klar även för Angelica Wissén.

Att Sally tappat så mycket i hull som visats av Susanne Karlsson och Sven Karlsson, ett förhållande som pågått under längre tid, har varit en sådan faktor att den utgör ett väsentligt avtalsbrott som ger gåvogivarna rätt att häva avtalet. Det faktum att Sally en tid efter hävningen ökat i hull ger inte anledning till en annan bedömning.

Gåvan av Sally ska därför gå åter till Susanne Karlsson och Sven Karlsson utan någon ersättning.

Rättegångskostnader

Med denna utgång har Susanne Karlsson och Sven Karlsson rätt att få ersättning för sina rättegångskostnader. De har yrkat ersättning för ombudsarvode för motsvarande 244,69 timmars arbete.

Angelica Wissén har vitsordat att ersättning kan utgå med 100 timmar motsvarande ungefärligen den ersättning hon själv begärt ersättning för, dvs. 108,10 timmar.

Målet inleddes den 19 maj 2020 och har engagerat parterna mycket. Muntlig förberedelse har hållits och skriftväxling har skett vid ett antal tillfällen. Huvudförhandlingen pågick i drygt två dagar.

Angelica Wissén har angett att käreandombudet engagerades i målet först sedan en stor mängd av käreandens bevisning ingetts till tingsrätten. Även om ombudet inträtt endast någon månad efter att stämningsansökan ingavs är omständigheten kring den skriftliga bevisningen något som bör beaktas vid bedömningen av om yrkad ersättning är skälig. Vidare är det som svaranden invänt en del av processen som från käreandens sida ägnats åt förhållanden som inte varit centrala för talan, såsom ringormsförekomst.

Angelica Wissén har angett att ett onödigt antal sakkunniga anlåtats, vilket i och för sig torde ha inneburit ett fåtal extra arbetstimmar. Så kan vara fallet i vissa mål, men i just

detta har det haft betydelse att flera personer under ed kunnat uttala sig om helt centrala omständigheter. Den faktorn utgör därför inte skäl att bedöma arvodet som för högt.

Trots det stora engagemanget har målet inte varit av förhållandevis komplicerad karaktär och med begränsade rättsfrågor. Det synes därför inte nödvändigt att parallellt arbeta med flera ombud när så varit fallet.

Mot denna bakgrund framstår den ersättning som Susanne Karlsson och Sven Karlsson begärt ersättning för som alltför hög. Härvid beaktas även att de varit kändepart och att de haft framgång med sin talan. Ersättningen för ombudsarvode ska skäligen bestämmas till motsvarande 183,5 timmar. I övrigt är yrkad ersättning skäligen och ska utgå.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (TR -02)

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten senast den 15 mars 2021. Överklagandet ges in till tingsrätten men ska vara adresserat till Hovrätten för Västra Sverige.

Eva Fernqvist

Hur man överklagar

Dom i tvistemål, tingsrätt

TR-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandet har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Det är inte säkert att du kan lägga fram nya bevis. Vill du göra det ska du förklara varför du inte lagt fram bevisen tidigare.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att motparten ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.